



การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนของรัฐ
ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
Good Governance-based Administration of Government School
Administers in Muang District, Khon Kaen Province

ผจญ อหันตะ*

ผศ.ดร.ชาญชัย ฮวดศรี, ดร.ปัญญา คล้ายเดช**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และ ๓) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมกับโรงเรียนของรัฐ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น การวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๙๗ คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of Variance) และ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญที่น้อยที่สุด (Least Significant Different : LSD) และสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๕ คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาอธิบายในรูปของความเรียง

ผลการวิจัยพบว่า

๑. ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนของรัฐ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=๔.๑๔$) เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมาจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักความโปร่งใส

* นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

** อาจารย์ที่ปรึกษา



๒. ครูผู้สอนที่มีเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อายุราชการและรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนของรัฐในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓. แนวทางในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนของรัฐในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น คือ ๑) ด้านหลักนิติธรรมาภิบาลบริหารงานต้องดำเนินการตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับให้เคร่งครัดด้วยความเมตตา ๒) ด้านหลักคุณธรรมต้องยึดหลักของความเมตตาธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีปฏิบัติ ๓) ด้านหลักความโปร่งใสต้องดำเนินการด้วยความโปร่งใสด้วยชี้แจงเหตุผล ด้วยความตรงไปตรงมาสามารถตรวจสอบ ๔) ด้านหลักการมีส่วนร่วมควรปรึกษาหารือในการดำเนินการ ทุกคนมีส่วนร่วมเสนอแนะ ๕) ด้านหลักความรับผิดชอบต้องมีความรับผิดชอบในหน้าที่ตนเองชอบด้วยกฎหมายโดยความบริสุทธิ์ใจ ๖) ด้านหลักความคุ้มค่า บุคลากรต้องคำนึงถึงการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับด้วยความรับผิดชอบและประหยัดให้เกิดความคุ้มค่า

คำสำคัญ: การบริหารงาน, หลักธรรมาภิบาล, ผู้บริหารโรงเรียน

Abstract

The objectives of this research were to study and compare teachers' opinion on good governance-based administration and to study the ways to develop the good governance-based administration of the governmental schools in Mueang district, KhonKaen province. This was a mixed research: a quantitative research and a qualitative research. The research instruments for data collection were questionnaire and in-dept interview. The sample in this research was 297 persons. The questionnaire was used to collect proper data and analyze it by computer. The statistics for data analysis was frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test (independent sample), one way ANOVA, and least significant different (LSD), and the in-dept interview for five key informants and the content analysis was presented in a descriptive form.

The research findings were as follows:

1. The teachers' opinion on good governance-based administration of the government school administrators in Mueang district, KhonKaen province was in the high level ($\bar{X}=4.14$). When each aspect was considered, it was found that the teachers' opinion was in the high level in all aspects, orderly



organized from the low to the high: accountability, integrity, participation, cost effectiveness, equity, and transparency.

2. The opinion of the sample with different sexes, age, status, education, civil servant period, and salary on good governance-based administration of the government school administrators in Mueang district, KhonKaen province was not different. Thus, it denied the represented hypothesis.

3. Ways to develop good governance-based administration of the government school administrators in Mueang district, KhonKaen province were in the following aspects.

The first was equity in a way that the administration was done with following rules, regulation with loving kindness. The second was integrity in a way that the administration ought to follow those controlling aspects and the principles of loving kindness, traditions, and ceremonies in order to make people live harmoniously. The third was transparency in a way that the administration in the schools had to be done clearly with representing the causes, reasons, checked management, and proper duty properly given to the personnel. The fourth was participation in a way that the administration ought to be done with consulting, participation of all personnel about giving the suggestion, and listening to the majority and minority's view. The fifth was accountability in a way that all personnel had to be responsible for the given duty, and jobs legally and sincerely. The final aspect was cost effectiveness in a way that all personnel had to be conscious of spending the budget responsibly and economically.

Keyword; Administration, Good governance-based, School administrators

๑. บทนำ

สภาพของสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปตามอิทธิพลของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การหลั่งไหลเข้ามาของวัฒนธรรมต่างชาติ จึงก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อแบบแผนพฤติกรรม ค่านิยมและทัศนคติของคนในชาติ ดังนั้น การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญมากของคนในปัจจุบันนี้เพราะบุคคลที่ได้รับการศึกษาย่อมนำความรู้ไปพัฒนาตนเองและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เป็นมนุษย์ที่มีความคิดสร้างสรรค์



คิดอย่างมีเหตุมีผล มีระเบียบวินัย กล้าคิด กล้าตัดสินใจ การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในยุคโลกาภิวัตน์ได้ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ระบบการจัดการศึกษาของประเทศ เพื่อให้สามารถพัฒนาคนให้มีคุณภาพและศักยภาพอย่างเพียงพอต่อการดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมที่กำลังเกิดการเปลี่ยนแปลง การศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของคนดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชที่ได้ตรัสไว้ว่า “นอกจากการศึกษาจะสอนให้คนเก่งแล้วจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอบรมให้ดีพร้อมกันไปด้วย ประเทศของเราจึงจะได้คนดีมีคุณภาพ คือทั้งเก่งทั้งดีมาเป็นกำลังของบ้านเมือง ให้ความเก่งเป็นปัจจัยและพลังสำหรับการสร้างสรรค์ และให้ความดีเป็นปัจจัยเพื่อระคับระคองหนุนนำความเก่งให้เป็นไปในทางที่ถูกที่อำนวยประโยชน์ที่พึงประสงค์”

ในปัจจุบันองค์การหรือหน่วยงานใดที่สามารถดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การได้ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ หลายประการ ซึ่งประกอบด้วย คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการเรียนการสอนและการพัฒนาการด้านต่างๆ เพราะเป็นหัวหน้าที่ควบคุม ดูแลดำเนินงานให้เป็นไปด้วยความราบรื่น และลุล่วงสำเร็จตามเป้าหมายผู้บริหารต้องเป็นบุคคลที่มีคุณภาพในทุกด้านทั้งด้านวิชาการและด้านคุณธรรม วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ ได้กล่าวไว้ว่า “คุณภาพของผู้บริหารการศึกษา หมายถึง ความพร้อมในการบริหารจัดการที่มีคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา โดยจะแสดงให้เห็นถึงศักยภาพกระบวนการพัฒนาคุณภาพ และการควบคุมคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน”^๑

กล่าวได้ว่า ทรัพยากรทางการบริหารที่สำคัญที่สุด คือผู้บริหาร ผู้บริหารเป็นผู้วางหลักชัยของหน่วยงาน และเป็นดวงประทีปของผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารที่ดีจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน และทำตนให้เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของผู้ร่วมงานอย่างแท้จริง ประสิทธิภาพของผู้บริหารงานขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ ความรู้ ประสบการณ์และทักษะความเข้าใจในหลักการบริหารงานผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่ประชาชนและเป็นสถานศึกษาของรัฐ จึงต้องนำหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งเรียกกันโดยทั่วไปว่า “ธรรมาภิบาล” มาบูรณาการในการบริหารและจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนในฐานะที่เป็นนิติบุคคลหลักการดังกล่าวได้แก่ ๑) หลักนิติธรรม (Rule of law) ๒) หลักคุณธรรม (Morality) ๓) หลักความโปร่งใส (Transparency) ๔) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) ๕) ความรับผิดชอบ (Responsibility) ๖) หลักความคุ้มค่า (Effectiveness) หลักธรรมาภิบาลอาจ

^๑วีระยุทธ ชาตะกาญจน์, *เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามีอาชีพ*, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๒), หน้า ๓๘.



บูรณาการเข้ากับการดำเนินงานของโรงเรียน ได้แก่ การดำเนินงานด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ซึ่งเป้าหมายในการจัดการศึกษาคือทำให้ผู้เรียนเป็นคนดี เก่ง และมีความสุข^๒

ในปัจจุบันพบว่า โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ จำนวน ๑๑๐ โรงเรียน ได้กำหนดแผนงานและโครงการ เพื่อรองรับหรือปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าว แต่ยังมีข้อบกพร่องในเรื่องนิติธรรม คุณธรรม การบริหารงานไม่โปร่งใส ไม่สามารถประสานความร่วมมือที่ดีให้เกิดขึ้นในระบบโรงเรียน มีปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบริหาร มีความขัดแย้ง การร้องเรียนกล่าวโทษกันในหมู่ครูผู้สอน ครูผู้สอนกับผู้บริหาร ครูผู้สอนกับนักเรียน หรือครูผู้สอนกับผู้ปกครอง ซึ่งบางเรื่องเกิดความเสียหายแก่ราชการ ตัวบุคลากร หากปล่อยทิ้งไว้คงไม่เป็นผลดีต่อการบริหาร การศึกษา คุณภาพการศึกษาไม่ได้มาตรฐานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา^๓

จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยมีความสนใจความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนของรัฐ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นว่ามีแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอย่างไร และศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนและนำเสนอแนวทางการพัฒนาตามหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมกับโรงเรียนของรัฐ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนของรัฐ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๒. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนของรัฐ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๓. เพื่อศึกษาปัญหา แนวทางการแก้ไข และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมกับโรงเรียนของรัฐ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

^๒ กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา, คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, ๒๕๓๖), หน้า ๔.

^๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑, รายงานการจัดการศึกษาประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖, (ขอนแก่น : โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา, ๒๕๕๗), หน้า ๑๒.



๓. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๕๗ คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of Variance) และ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญที่น้อยที่สุด (Least Significant Different : LSD) และสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๕ คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาอธิบายในรูปของความเรียง

๔. สรุปผลการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๒๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๕ อายุอยู่ระหว่าง ๕๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๙๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๐ สถานภาพแต่งงาน จำนวน ๒๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๔ ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน ๒๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๗ อายุราชการ ๒๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๒๒๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๑ รายได้ ๓๐,๐๐๑ ขึ้นไป จำนวน ๒๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๕

ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนของรัฐ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า ประชากรมีคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนของรัฐในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = ๔.๑๔) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ประชากรมีคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนของรัฐในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ทุกด้าน โดยเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๗ ด้านหลักคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๖ ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๔ ด้านหลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๔ ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๒ และด้านหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๒

ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนของรัฐ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า ๑) ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนของรัฐในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ๒) ครูผู้สอนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนของรัฐในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ๓) ครูผู้สอนที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลัก



ธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนของรัฐในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ๔) ครูผู้สอนที่วุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนของรัฐในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ๕) ครูผู้สอนที่มีอายุการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนของรัฐในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ๖) ครูผู้สอนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนของรัฐ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนของรัฐ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๑) ด้านหลักนิติธรรม ปัญหา คือ ผู้บริหารไม่นำเอากฎ ระเบียบ และข้อบังคับไปทำการประชาสัมพันธ์ก่อน ไม่มีความรู้ความเข้าใจในหลักนิติธรรมละเอียดในการปฏิบัติหน้าที่เลือกปฏิบัติในการมอบหมายงานให้กับบุคลากรภายในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์อยู่เป็นประจำ ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข คือ ก่อนเปิดภาคเรียนควรจัดทำประชาสัมพันธ์ร่วมกัน การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันจะได้มีระบบ ระเบียบเป็นไปในทางเดียวด้วยความเต็มใจควรมีการแจ้ง และชี้แจงเป็นประจำให้ความสนใจในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรควรปฏิบัติกับทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติปลุกฝัง ส่งเสริม ให้บุคลากรปฏิบัติตามกฎระเบียบควรหันมาใส่ใจ และให้ความสำคัญเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ และข้อบังคับควรให้ความรู้ ความเข้าใจ และได้รับประสบการณ์ตรงของปัญหาให้แก่ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษา

๒) ด้านหลักคุณธรรม ปัญหา คือ ผู้บริหารเลือกปฏิบัติต่อบุคลากร การกำกับดูแลตรวจสอบไม่ทั่วถึงมีความเอนเอียงเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวมไม่ให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมอย่างเต็มที่ปฏิบัติตนไม่เป็นแบบอย่างไม่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข คือ ไม่ควรเลือกปฏิบัติ ควรปฏิบัติด้วยความเสมอภาค ชื่อตรงต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความจริงใจกระทำตนให้เป็นแบบอย่างให้แก่บุคลากรควรให้การสนับสนุนในด้านการส่งเสริมการจัดกิจกรรมเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่านี้มีความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานหันมาใส่ใจการปฏิบัติงานของบุคลากรให้เพิ่มขึ้น เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน

๓) ด้านหลักความโปร่งใส ปัญหา คือ ผู้บริหารไม่มีความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ไม่ปฏิบัติตามแผนงานที่วางไว้ ขาดการกำกับตรวจสอบเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข คือ ควรชี้แจงผลประโยชน์ที่โรงเรียนได้รับให้บุคลากรรับทราบทั่วกันควร มีการวางระบบดูแลการเงิน และมีความโปร่งใสในการทำงาน ควรปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ กำหนดกฎเกณฑ์ในการพิจารณาความดีความชอบ อย่างมีประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานต่างๆ สามารถตรวจสอบได้

๔) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ปัญหา



คือ ผู้บริหารละเลยต่อปัญหา ขาดความรับผิดชอบไม่ค่อยเปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียน ไม่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ทำให้บุคลากรขาดความรับผิดชอบไม่ตระหนักในสิทธิหน้าที่ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข คือ ควรให้บุคลากรมีส่วนในการแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน มีความตระหนักในทุกๆ ปัญหา ไม่ว่าจะเล็กน้อย หรือปัญหาใหญ่ สนับสนุนให้บุคลากรตระหนักถึงคุณค่าของเวลา ควรมอบหมายงานให้บุคลากร ตามความรู้ความสามารถ ควรให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติหน้าที่ ๕) ด้านหลักความรับผิดชอบ ปัญหา คือ ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีความตระหนักและสำนึกในหน้าที่การมอบหมายงานให้กับบุคลากร ไม่ตรงตามความรู้ความสามารถบุคลากรไม่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นบุคลากรยังคงไม่กระตือรือร้นขาดความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข ผู้บริหารโรงเรียนควรมีความตระหนักและสำนึกในหน้าที่ ผู้บริหารควรให้ความสนใจในปัญหาภายในสถานศึกษา การปฏิบัติตนของผู้บริหารเป็นที่น่าพอใจผู้บริหารควรหาแนวทางให้บุคลากรกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหารควรให้ความสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ๖) ด้านหลักความคุ้มค่า ปัญหา คือ การใช้วัสดุ ครุภัณฑ์อาคารสถานที่ของโรงเรียนอย่างฟุ่มเฟือย การบริหารจัดการในการใช้ทรัพยากรยังไม่เกิดประโยชน์สูงสุด ผู้บริหารไม่ได้ตระหนักถึงการให้บุคลากรภายในโรงเรียนเห็นคุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข คือ ควบคุมแลรักษา และใช้ประโยชน์จาก วัสดุ ครุภัณฑ์ อาคาร สถานที่ของโรงเรียน อย่างประหยัด และคุ้มค่า ต้องมีการจัดการ และใช้ทรัพยากรเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สถานศึกษา ผู้บริหารควรตระหนักถึงการให้บุคลากรภายในโรงเรียนเห็นคุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ตระหนักถึงการใช้ทรัพยากรด้วยความประหยัด และพอเพียงต่อความต้องการผู้บริหารโรงเรียนควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรใช้วัสดุ อุปกรณ์ในท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น ส่งเสริมการให้บริการด้านแหล่งเรียนรู้ อาคารสถานที่วัสดุ ครุภัณฑ์ แก่บุคลากร ภายในและภายนอกโรงเรียน ตระหนักถึงการใช้น้ำใช้ไฟฟ้า อย่างประหยัด และคุ้มค่า

แนวทางการพัฒนาตามหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมกับโรงเรียนของรัฐ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ด้านหลักนิติธรรม ผู้ตอบสัมภาษณ์เสนอแนะว่าการบริหารงานต้องดำเนินการตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องให้เคร่งครัดด้วยความเมตตา ด้านหลักคุณธรรม ผู้ตอบสัมภาษณ์เสนอแนะว่านอกจากปฏิบัติตามข้อกำหนดแล้วต้องอาศัยหลักของความเมตตาธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีปฏิบัติเพื่อการอยู่ร่วมกันด้วยความสุขเอื้ออาทรต่อกันด้านหลักความโปร่งใส ผู้ตอบสัมภาษณ์เสนอแนะว่าการดำเนินการในสถานศึกษาต้องดำเนินการด้วยความโปร่งใสด้วยชี้แจงสาเหตุและเหตุผลเลือกบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน การดำเนินการด้วยความตรงไปตรงมาสามารถตรวจสอบได้มีความโปร่งใสมีจิตใจด้วยความบริสุทธิ์ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ผู้ตอบสัมภาษณ์เสนอแนะว่าการปรึกษาหารือในการดำเนินการ ทุกคนมีส่วนเสนอแนะ และยอมรับเสียงส่วนมาก แต่ก็ไม่มี



ลุ่มเสียงส่วนน้อยที่ย้อนกลับด้านหลักความรับผิดชอบ ผู้ตอบสัมภาษณ์เสนอแนะว่าทุกคนต้องมีความรับผิดชอบในหน้าที่ตนเองชอบด้วยกฎหมายรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายที่ด้วยความบริสุทธิ์ด้านหลักความคุ้มค่า ผู้ตอบสัมภาษณ์เสนอแนะว่าบุคลากรต้องคำนึงถึงการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับด้วยความรับผิดชอบ และประหยัดให้เกิดความคุ้มค่า

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

๑) หนังสือ :

กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, ๒๕๓๖.

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามีอาชีพ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑. รายงานการจัดการศึกษาประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖. ขอนแก่น : โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา, ๒๕๕๗.